تبیین جمله « ان ورشا لما تعمق فی النحو اتخذ لنفسه مقرا»

ان شالله ذیل اشکالات آنها را بررسی میکنیم. صفحهای هم باز کردم. اشکالاتی هست که باید بررسی نقلی شود. در جلسه قبل هم که از آن استاد مطلبی را نقل کردم، یکی از حرفهایی که از او نقل شد، «ان ورشا لما تعمق فی النحو اتخذ لنفسه مقرأ[1]»؛ یعنی وقتی در نحو بالا رفت، شروع کرد برای خودش یک قرائتی را در بیاورد. ایشان به این صورت معنا کردند. درحالیکه اصلا منظور این نیست. «اتخذ لنفسه مقرا» یعنی مقام اختیار پیدا کرد. همانی که ابن مجاهد در مقدمه السبعه میگوید. میگوید هر کسی حق ندارد امام و صاحب اختیار در قرائت بشود. لذا همان جا وقتی در ورش شک داشتند که میتواند باشد یا نه، راوی میگوید من نزد ورش رفتم، فهمیدم که «ان ورشا لما تعمق فی النحو اتخذ لنفسه مقرأ»، رفتم به او قید کردم و گفتم آقای ورش من میخواهم تنها نافع را به من اقراء کنی. آن هایی که برای خودت است را نگی. اگر برای خودش بود و از خودش در آورده بود که اصلا اعتناء نمی کردند. یعنی چه که کلام خدا را تغییر بدهد و از جیب خودش در بیاورد! همه اینها معلوم بود. فضای آنها معلوم بود. میگوید «ورش اتخذ مقرأ»، یعنی میتوانست مختار داشته باشد.

«و هذا كما نقل عن النحويين من التعصب من كل منهم في ما ذهب اليه و نسبه غيره إلى الغلط مع أنهم الواسطة في النقل عن العرب»؛ خود نحات کلام عرب را برای ما میگویند، اما به این صورت اختلاف میکنند.**«و الاشكال الذي ذكره الرازي ثمة»؛** ثمه یعنی در تعصب قراء.**«جار أيضا في هذا المقام كما لا يخفى على ذوي الأفهام»**؛ یعنی تعصب نحات. اگر ایادتان باشد در صفحه پنجم جزوه، فرمودند:

> قلت: قد يستأنس لذلك بما نراه من النحويين من نسبة بعضهم بعضا إلى الغلط مع أنّهم الواسطة في النقل عن العرب و مذاهبهم في النحو كاشفة عن كلام العرب في تلك المسائل و الإشكال الذي ذكره جار في ذلك أيضا فتأمّل، و سيأتيك التحقيق[2]

همین عبارت دقیق است، ولی آخر کار صاحب مفتاح فرمودند: «فتامل». من یادم نیست که در اینجا از آن چه بحث کردیم. اگر شما یادتان هست، بفرمایید. آن وقت من ندیدم که این «فتامل» ناظر به حرف صاحب دقائق است. یعنی صاحب دقائق مطلب را گفته اند، «فتامل» آن برای صاحب مفتاح الکرامه است. یعنی این تنظیر را قبول ندارند. شاید وجهش را عرض کردم.

[1]هدکیف؛ غایة النهایة فی طبقات القراء (۲/ ۴۰۲)؛ وقال أبو بکر بن سیف: سمعت الأزرق یقول: إن ورشا لما تعمق فی النحو اتخذ لنفسه مقرأ یسمی مقرأ ورش, فلما جئت لأقرأ علیه قلت له: یا أبا سعید إنی أحب أن تقرئنی مقرأ نافع خالصا وتدعنی مما استحسنت لنفسك

[2]مفاتح الکرامة فی شرح قواعد العلامة (ط-جماعة المدرسین)ج۷ ص۲۱۹

بازبینی #2
ایجاد شده 1 مه 2024 14:17:01 توسط ... .
به روزرسانی شده 6 ژوئن 2024 07:03:15 توسط ... .